

Brüssel, 18. mai 2021
(OR. en)

8727/21

AUDIO 53
SOC 265
DIGIT 59

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8025/21
Teema:	Nõukogu järelused teemal „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järelused teemal „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“, mille nõukogu kiitis heaks oma 17.–18. mai 2021. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport).

Nõukogu järeldused teemal

„Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE LISAS ESITATUD VIITEDOKUMENTE,

TULETADES MEELDE

1. et Euroopa meediasektor¹ on lai ja mitmekesine ning hõlmab kogu toimetuslikku ajakirjandust, näiteks uudistemeediat, samuti laiemat audiovisuaalsektorit, ning et sellel on keskne roll Euroopa konkurentsivõimes, kultuurilises mitmekesisuses, kodanike heaolus ja demokraatlikus arutelus.
2. nõukogu hiljutisi järeldusi, milles käsitletakse vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmist, milles kirjeldati uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite tulevase väljakutseid, eelkõige seoses nende kestlikkusega, mis on Euroopa majanduse vastupanuvõime ja taastumise jaoks otsustava tähtsusega;
3. asjaolu, et COVID-19 pandeemia on teravdanud märkimisväärsed muutusi, mis on uudistemeedias ja audiovisuaalsektorites üleilmastumise ja digiülemineku tagajärjel juba toimunud, suurendades seeläbi vajadust säilitada ja kaitsta Euroopa strateegilisi kultuuriväärtusi;

¹ Käesolevates järeldustes viitab „uudistemeedia ja audiovisuaalmeedia“ meediasektorile kogu selle mitmekesisuses.

4. pandeemia suurt mõju Euroopa uudistemeedia ja audiovisuaalsektoritele, sealhulgas reklaamitulude märkimisväärne vähenemine, kinode sulgemine ja filmide tootmise täielik või osaline peatamine, filmilevitajate nõrgenev positsioon ja internetipiraatluse suurenemine;
5. uudistemeedia ja audiovisuaalsektorid etendavad pandeemia ajal olulist rolli, pakkudes kodanikele liikumispiirangute ja piirangute ajal teavet ja meelelahutust;

TUNNISTADES, ET

6. turu killustumist võivad põhjustada kohalikud, piirkondlikud või riiklikud eelistused ja eripärad, mis kajastavad Euroopa väärtuslikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja pluralismi ning vastavad konkreetsetele riiklikele või piirkondlikele vajadustele ja nõudmistele. Tuleb jätkata jõupingutusi, et võimaldada Euroopa audiovisuaaltööstusel jõuda laiemate ja mitmekesisemate turgude ja publikuni nii Euroopas kui ka mujal;
7. äärmiselt oluline on edendada kõigi kodanike kaasavat ja mittediskrimineerivat juurdepääsu meediale ja audiovisuaalvahenditele, võimaldades neil seeläbi demokraatlikus arutelus aktiivselt osaleda. Sama oluline on edendada erinevate spetsialistide kaasavat osalemist meedia väärtusahelas. Juurdepääsu osas tuleks muu hulgas arvesse võtta soolist võrdõiguslikkust, puudega inimesi, vähemusi ja geograafilist tasakaalu;
8. avalik-õiguslikul meedial on keskne roll väljendusvabaduse õiguse kaitsmisel, võimaldades inimestel saada usaldusväärset ja faktipõhist teavet ning edendades demokraatia põhiväärtusi;

9. kiiresti on vaja
- a) edendada uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite digiüleminekut, et kasutada ära uuenduslike ja kujunemisjärgus tehnoloogiate pakutavaid võimalusi;
 - b) arendada edasi digitaalset ühtset turgu, et tugevdada audiovisuaalsektori ülemaailmset konkurentsivõimet ja piiriülest ulatust Euroopas, toetades samal ajal kohalikku sisu ja kultuurilist mitmekesisust;
 - c) tunnistada, et asjaolu, et audiovisuaalsektori olemasolevad ärimudelid põhinevad sageli territoriaalsete ja ainuõiguslike lubade eraldamisel, jääb loomevabaduse, rahastamise ja kestlikkuse jaoks oluliseks ning loob aluse uute ärimudelite väljatöötamiseks selles sektoris;
10. kvaliteetse ajakirjanduse kestlikkus, ajakirjanduseetikal ja -standarditel põhinevad toimetajatöö protsessid, meediaomandi läbipaistvus ja meediapädevus on olulised selleks, et suurendada usaldust uudistemeedia vastu, võimaldades seeläbi meedial tõhusamalt ennetada väärinfo ja desinformatsiooni levikut ning sellise teabe kummutada;
11. pikaajaline rahaline jätkusuutlikkus ja rahastamisallikate mitmekesistamine muudavad uudistemeedia majanduslikele muutustele vastupidavamaks ning soodustavad kvaliteetse ajakirjanduse kasvu, meedia sõltumatust ja algupärast reportaaži;
12. uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite toetamine ei tohi kahjustada toimetuse sõltumatuse, meediavabaduse ja kunstilise vabaduse põhimõtteid ning peaks edendama sõnavabadust, pluralismi ja sisu mitmekesisust;

13. uudistemeedia ja audiovisuaalsektoritel on oluline roll Euroopa rohelise kokkuleppe käsitlemisel kestlike äritavade ja ärimudelite ning nende ajakirjandusliku kajastamise kaudu, mis aitab kaasa teadlikule arutelule;
14. kõik väärtusahela osad peaksid saama kasu meediasektori ümberkujundamisest, mis on tegevuskava eesmärk, sealhulgas kinod ja festivalid, mis on kultuuri- ja innovatsioonikeskused, pakkudes paremaid võimalusi sotsiaalseks suhtluseks ja uue audiovisuaalsisu edendamiseks. Samuti on oluline tugevdada levitamise rolli;

JUHTIDES TÄHELEPANU

15. rahastamisvahenditele ja meetmetele, mida saab kasutada uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite toetamiseks, eelkõige COVID-19 pandeemia kontekstis, näiteks:
 - a) riiklikul tasandil filmi- ja audiovisuaalagentuuride ning valitsuste kaudu;
 - b) ELi tasandil, sealhulgas programmi „Loov Euroopa“ (2021–2027), programmi „Euroopa horisont“, programmi „Digitaalne Euroopa“ ja programmi „InvestEU“ kaudu; ning
 - c) Euroopa Liidu taasterahastu ning Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavad meetmed;

16. komisjoni tegevuskava, mille eesmärk on kiirendada uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite taastumist ja ümberkujundamist ning suurendada nende vastupanuvõimet, pakkudes seega vahendeid, et tagada pikaajaline kestlikkus, innovatsioon ja tihedam koostöö kõigi osalejate vahel;
17. komisjoni Euroopa demokraatia tegevuskava, mille eesmärk on tugevdada meie demokraatiate vastupanuvõimet ning eelkõige edendada kodanike mõjuvõimu suurendamist meedia, meediavabaduse, meediapädevuse ja pluralismi kaudu ning tagada ajakirjanike turvalisus;
18. jõupingutusi, mida on tehtud reguleerivate asutuste vahelise koostöö tugevdamiseks audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmas (ERGA), et tagada ELi meediaturgude nõuetekohane toimimine ja tegeleda neil turgudel tekkivate uute väljakutsetega;
19. liikmesriikide jõupingutusi läbivaadatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv),² satelliitsideteenuste direktiivi³ ja autoriõiguse direktiivi⁴ kiireks ja järjepidevaks rakendamiseks, et luua vajalikud tingimused uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite taastumise hoogustamiseks ning kestlikkuse ja vastupidavuse tugevdamiseks;

² Direktiiv 2010/13/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808.

³ Nõukogu direktiiv 93/83/EMÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/789.

⁴ Direktiiv (EL) 2019/790.

TOONITAB

kõigi tegevuskavas esinevate meetmete asjakohasust ja tähtsust ning järgmiste meetmete rakendamise kiireloomulisust:

20. veebipõhine vahend, mille eesmärk on pakkuda vajadustele kohandatud ja kergesti kättesaadavat teavet uudistemeediale ja audiovisuaalsektoritele pakutavate ELi rahastamisvõimaluste kohta, seeläbi võimaldades kõigil asjaomastel sidusrühmadel saada kiiresti ja hõlpsalt kätte teabe eri programmide ja projektikonkursside kohta;
21. algatus „MEDIA INVEST“, mida võidakse toetada ka taaste- ja vastupidavusraha- stust kombinatsioonis toetusega riiklikest taaste- ja vastupidavuskavadest, mille eesmärk on suurendada investeringuid ja toetada väga innovatiivseid ja loomingulisi sõltumatuid tootmis- ja turustusettevõtteid, edendades sisu ja osalejate mitmekesisust, tagades samas sektori sõltumatuse ja mitmekesisuse;
22. algatus „NEWS“, mille eesmärk on tegeleda uudistemeedia sektori probleemide ja eripäradega, kombineerides laenu- d, omakapitali rahastamise, suutlikkuse suurendamise meetmed ja toetused, millega toetatakse uute ärimudelite katsetamist, koostööl põhinevat ja piiriülest ajakirjandust, spetsialistide koolitamist ja liikuvust ning Euroopa uudistemeedia foorumi loomist, kus kõik huvitatud pooled, kaasa arvatud riiklikud ametiasutused, saavad arutada probleeme, võimalusi, uudistemeedia põhimõtetega seotud küsimusi ja ajakirjanike turvalisuse suurendamise viise;
23. ühise Euroopa andmetaristuna eksisteeriva sellise meedia andmeruumi loomise soodustamine, mis põhineb ühistel standarditel, koostalitlusvõimel ja juhtimisel, et toetada uudiste kirjastajaid, ringhäälinguorganisatsioone ja teisi meediaettevõtteid andmepõhiste ärimudelite, uuenduslike lahenduste ja rakenduste väljatöötamisel;

24. meediapädevuse vahendite väljatöötamine koos audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma (ERGA) ja meediapädevuse eksperdirühmaga, et aidata kodanikel teabele ja meediale juurde pääseda ja neid tõhusalt, vastutustundlikult, sisurikkalt ja kriitiliselt kasutada ning meediasisu eri platvormide kaudu turvaliselt ja vastutustundlikult luua ja jagada;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES OMA PÄDEVUSE PIRES:

25. kasutama ära taaste- ja vastupidavusrahastut, esitades selged ja tugevad kavad investeerimaks uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite digiülemineku ja roheülemineku kiirendamiseks, uurides mitut riiki hõlmavate algatuste võimalust, et tugevdada Euroopa projektide konkurentsivõimet rahvusvahelisel tasandil ja soodustada Euroopa publiku kujunemist;
26. jätkama teabe ja parimate tavade jagamist eelkõige seoses avaliku sektori meetmete ja algatustega audiovisuaalsektori heaks, eeskätt hõlmates Euroopa infosisu tootmist ja edendamist, ning tõhusate meetmetega roheülemineku ja sotsiaalse kaasatuse toetamiseks;
27. toetama veelgi Euroopa ühistootmist, tagades muu hulgas selle, et audiovisuaalvaldkonna rahastud pakuvad ühilduvaid toetusvahendeid;
28. tagama Euroopa päritolu teoste ja kultuurilise mitmekesisuse edendamisega seotud kohustuste täitmise tellitavate teenuste osas, uurides samal ajal võimalusi, kuidas hõlbustada „Euroopa päritolu teoste“ kvalifitseerimise tegemine kättesaadavaks meediateenuse osutajatele ja reguleerivatele asutustele, muu hulgas Euroopa tasandi tehnoloogiliste vahendite (nt LUMIERE VOD) abil;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES TEMA PÄDEVUSVALDKONDADES JA VASTAVALT
SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTELE:

29. edendama suutlikkuse suurendamise algatusi ning võrgustike loomise ja koostöö võimalusi, et aidata väiksemate ressurssidega väikestel meediaosalejatel toime tulla keerukate menetlustega, mis võimaldavad juurdepääsu rahastamisprogrammidele;
30. kaaluma uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite rolli Euroopa digikümnendis, et edendada nende panust digiüleminekusse, taastumisse ja rahvusvahelisse juhtpositsiooni 2030. aastaks;
31. edendama uudistemeedia ja audiovisuaalsektorite roheüleminekut, seejuures kombineerides seda majanduse COVID-19 pandeemiast taastumisega parimate tavade vahetamise kaudu, kasutades selliseid kanaleid nagu Euroopa kliimapakt, mis võiks kasu saada sünergiast ja hiljutistest arengutest seoses keskkonnakalkulaatoritega ning kestliku filmitootmise ja muu audiovisuaaltegevuse hindamissüsteemidega; tuleks ette näha ühtlustatud kestlikkuse eeltingimuste loomine koos stiimulitega keskkonnahoidliku filmimise jaoks ning keskkonnahoidliku filmimise sertifikaatide võimalik rakendamine;
32. tugevdama sidusust, juurdepääsetavust ja sünergiat ELi rahastamisprogrammide, nimelt programmide „Loov Euroopa“, „Digitaalne Euroopa“, „Euroopa horisont“, „InvestEU“ ning Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi vahel, et tagada nii tegevuskava tulemuslik rakendamine kui ka pikaajaliseks taastumiseks ja üleminekuks vajalike meetmete kestlikkus;
33. hindama ELi riigiabi käsitlevate normide kohaldamist kultuuri- ja loomesektoris, et kaaluda kohandamise vajadust;

34. edendama Euroopa infosisu levitamist Euroopas ja rahvusvaheliselt, soodustades tootmise ja levitamise alast koostööd, kaasa arvatud ühistootmist ja uuenduslikke ärimudeleid, mis mõlemad põhinevad sageli õiguste litsentsimise territoriaalsusel ja ainuõigusel;
35. jälgima tähelepanelikult tegevuskava rakendamist, et hinnata selle edenemist ja vajaduse korral kohandada seda vastavalt arengutele turul või esitada täiendavaid meetmeid;

PALUB KOMISJONIL JA LIIKMESRIIKIDEL NENDE PÄDEVUSE ULATUSES JA VASTAVALT NÕUETEKOHASELE SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTELE:

36. tagada selline õigus- ja poliitikaraamistik, mis võimaldab meedias osalejatel:
 - a. muuta rahaks oma sisu, nagu on märgitud nõukogu järeldustes vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmise kohta;
 - b. uurida rahastamisallikate mitmekesistamist ja pikaajalise jätkusuutlikkuse võimalusi, kaasa arvatud avaliku ja erasektori partnerluste kaudu, et tagada uudismeedia ja audiovisuaalsektorite vastupanuvõime ja ülemaailmne konkurentsivõime;
 - c. arendada ja võtta kasutusele uusi tehnoloogilisi lahendusi uudismeedias ja audiovisuaalsektorites, eelkõige tehisintellektil põhinevaid tehnilisi lahendusi, et sidusrühmad saaksid kasutada nende tehnoloogiliste lahenduste kasutamisest tulenevaid võimalusi ja hüvesid, austades samal ajal põhiõigusi ja -väärtusi, kaasa arvatud väljendusvabadus meediavabadus, ning Euroopa infosisu mitmekesisust ja pluralismi;

- d. taastuda COVID-19 pandeemia põhjustatud kriisist, soodustades juurdepääsu avaliku sektori finantstoetusele;
 - e. toetada audiovisuaalturu osaliste piiriülest koostööd, et võimaldada turul laieneda ning olla Euroopa ja ülemaailmsel tasandil konkurentsivõimeline, tootes ja levitades sisu, millel on potentsiaal meelitada ligi rahvusvahelist vaatajaskonda;
- 37. teha koostööd ja vahetada parimaid tavasid Euroopa audiovisuaalse sisu edendamiseks ning selle hõlpsama leitavuse ja avastatavuse edendamiseks ning edendada kunstilist vabadust, mitmekesisust ja loovust, investeerides Euroopa andekatesse ja loomingusse ning toetades neid;
 - 38. teha koostööd kutselisi ajakirjanikke, ajakirjanduskeskusi, koole ja ülikoole esindavate organisatsioonidega seoses suutlikkuse suurendamise tugevdamisega uudismedias, pöörates erilist tähelepanu eetikale ja digipädevustele, et saavutada kvaliteetne ja vastupidav ajakirjandus;
 - 39. toetada oskuste arendamist uudismedias ja audiovisuaalvaldkonna ettevõtete tuleviku jaoks olulistes valdkondades, tugevdades kutsealast suutlikkust tulevaste väljakutsetega kohanemiseks;
 - 40. teha tihedat koostööd teiste meediavaldkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu Euroopa Nõukogu ja UNESCO, et leida sünergia taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks kavandatud algatuste vahel, samas kaitstes väljendusvabadust ning uudismedias ja audiovisuaalsektorite sõltumatust ja pluralismi;
 - 41. vahetada parimaid tavasid ja toetada meediapädevust, et tugevdada kodanike kriitilisi oskusi ja aidata neil teha teadlikke valikuid ning luua ja jagada meediasisu erinevatel platvormidel ohutult ja vastutustundlikult;

42. aidata suurendada audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma (ERGA) suutlikkust ning edendada koostööd filmi ja audiovisuaali rahastavate riiklike asutuste ja asjaomaste asutuste vahel;
43. teha tööd lahendustega, mis võimaldavad kindlustustagatise, et katta audiovisuaaltoodangu COVID-19-ga seotud riske, eelkõige, pöörates erilist tähelepanu ühistootmisele;
44. pidada dialoogi audiovisuaaltööstusega, kaasates riiklikud ametiasutused, et astuda konkreetseid samme edendamaks ulatuslikumat juurdepääsu sisule ja selle laiemat kättesaadavust siseturul kooskõlas autoriõiguse normidega, ning aidata Euroopa audiovisuaalsektoril jõuda uue publikuni ja pakkuda tarbijatele väga erinevat sisu, edendades samal ajal sektori konkurentsivõimet ja õiglase tasu maksmist ning võttes arvesse rolli, mida mängivad territoriaalsete õiguste andmine ja ainuõiguse andmine audiovisuaalsektori ja filmitööstuse rahastamisel.

Asjakohased poliitikadokumendid

Euroopa Ülemkogu

- 1.–2. oktoobril 2020 toimunud erakorralise kohtumise järeldused (EUCO 13/20).
- 17.–21. oktoobril 2020 toimunud erakorralise kohtumise järeldused (EUCO 10/20).
- Uus strateegiline tegevuskava 2019–2024 (mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 20. juunil 2019)

Ministrite deklaratsioonid

- Deklaratsioon kultuuri kohta COVID-19 kriisi ajal (aprill 2020)
- Kultuuriministrite ja nende esindajate Bukaresti deklaratsioon kultuuri rolli kohta Euroopa tuleviku ülesehitamisel (aprill 2019)

Euroopa Liidu Nõukogu

- Nõukogu järeldused, milles käsitletakse vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmist (ELT C 422, 7.12.2020, lk 8).
- Nõukogu järeldused Euroopa digituleviku kujundamise kohta (ELT C 202 I, 16.6.2020, lk 1).
- Nõukogu järeldused meediapädevuse kohta pidevalt muutvas maailmas (ELT C 193, 9.6.2020, lk 23).
- Nõukogu järeldused, mis käsitlevad Euroopa sisu tugevdamist digitaalmajanduses (ELT C 457, 19.12.2018, lk 2).
- Nõukogu järeldused meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise arendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu (ELT C 212, 14.6.2016, lk 5)

Euroopa Komisjon

- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa demokraatia tegevuskava kohta, COM(2020) 790 final.
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa kliimapakt, (COM(2020) 788 final).
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks, COM(2020) 784 final.
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks, COM(2020) 760 final.
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa digituleviku kujundamine (COM(2020) 67 final).

Euroopa Nõukogu

- Recommendation CM/Rec(2018)1[1] of the Committee of Ministers to member States on media pluralism and transparency of media ownership („Ministrite komitee soovitus liikmesriikidele meedia pluralismi ja meediaomandi läbipaistvuse kohta“).
- Recommendation CM/Rec(2018)2 of the Committee of Ministers to member States on the roles and responsibilities of internet intermediaries („Ministrite komitee soovitus liikmesriikidele interneti vahendajate rolli ja vastutuse kohta“).
- Declaration by the Committee of Ministers on the financial sustainability of quality journalism in the digital age („Ministrite komitee deklaratsioon kvaliteetajakirjanduse rahalise kestlikkuse kohta digiajastul“), Decl(13/02/2019)2.
